

پایایی

به‌سنده: جی. پاتریک میر

مترجم:

دکتر سیده فاطمه موسوی
(عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی)

دکتر بلال ایزانلو
(عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی)

ویراستاری: گروه علمی رشد

سخنی با شما مدرس محترم و دانشجوی عزیز

چندی است که همه شاهد کاهش تیراژ چاپ در کتاب‌های دانشگاهی هستیم و نظاره‌گریم که چگونه شمارگان کتاب‌ها که زمانی نه چندان دور با هزارگان چاپ می‌شد، اکنون با صدگان منتشر می‌گردد. آیا فکر نمی‌کنید که با این روند رویه‌افول، چنین شتابان به کجا می‌رویم؟

شما مدرس محترم ممکن است صرفاً به‌خاطر کمک به دانشجو و صرفه‌جویی در هزینه تهیه کتاب به آنان توصیه کنید که به جای خرید کتاب، از کپی بخش‌هایی از آن استفاده کنند و یا شما دانشجوی عزیز ممکن است بپندشید که با اقدام به کپی از روی کتابی، هزینه‌ای کمتر برای تهیه کتاب پرداخت کرده‌اید و هر چند که اغلب چنین نیست، اما نتیجه و حاصل کار چیزی جز نابودی فرهنگ و عدم رغبت به ارائه دستاوردهای جدید در عرصه علم نخواهد بود.

لطفاً بیایید به آینده کشورمان و فرزندانمان بیشتر ببینیم و به آینده علم و دانش در کشور عزیزمان ایران که زمانی مهد علم و ادب بود بیشتر بها دهیم و در مقابل آیندگان از خود سلب مسئولیت نکنیم. و در نهایت با ترویج استفاده از کپی و Pdfهای غیرمجاز که بدون رضایت نویسنده و مترجم و ناشر تهیه می‌گردد:

۱. موجب ترک کار علمی و انگی از فعالیت فرهنگی و بروز مشکلات و خسارت‌های جبران‌ناپذیر به قشر فرهنگی جامعه نشویم.

۲. باعث ورشکستگی صنعت نشر و به دنبال آن بیکاری قشر عظیمی از کارکنان این عرصه از ناشر تا حروفچین، طراح و صحاف و ... نشویم.

۳. و سرانجام افرادی غالباً ناآگاه و به ندرب تارست را تشویق به کار نامشروع و خلاف قانون نکرده، خود و خانواده و فرزندان آنان را دچار عواقب ارتزاق از راه حرام - تعدی به حقوق دیگران نسازیم.

میر، ج. پاتریک (Meyer, J. Patrick)

پایایی / نویسنده: جی. پاتریک میر؛ مترجمان سیده فاطمه موسوی، بلال ایزانلو؛ ویراستاری گروه علمی رشد.

مشخصات نشر: تهران: رشد، ۱۴۰۳.

مشخصات ظاهری: ۱۷۰ ص: نمودار.

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه.

یادداشت: عنوان اصلی: Reliability. 2010.

یادداشت: نمایه.

موضوع: روان‌سنجی (Psychometrics)

موضوع: روان‌شناسی -- آزمون‌ها -- ارزشیابی (Psychological tests--Evaluation)

موضوع: آموزش و پرورش -- آزمون‌ها -- ارزشیابی (Educational tests and measurements - - Evaluations)

موضوع: آزمون‌ها -- نمره‌گذاری (Examinations--Scoring)

شناسه افزوده: موسوی، سیده‌فاطمه، ۱۳۵۷ - مترجم

شناسه افزوده: ایزانلو، بلال، ۱۳۵۰ - مترجم

شناسه افزوده: انتشارات رشد

رده‌بندی کنگره: BF۳۹

شماره کتابشناسی ملی: ۵۷۰۷۲۳۳

رده‌بندی دیویی: ۱۵۰/۲۸۷

حق چاپ محفوظ است

پایایی

نویسنده: جی. پاتریک میر

مترجمان:

دکتر سیده فاطمه موسوی
(عضویت، نلم، انشگاه الزهراء (س))

دکتر لاله ایزانلو
(عضو هیئت علمی دانشکده خوارزمی)

ویراستاری: گروه علمی رشد

چاپ اول: زمستان ۱۴۰۳ - شمارگان: ۲۰۰ نسخه
چاپ و صحافی: آرمانسا



مرکز نشر و بخش کتاب‌های روان‌شناسی و تربیتی

ساختمان مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، خیابان شهدای ژاندارمری، شماره ۴۱، تلفن: ۶۶۴۰۴۴۰۶

فروشگاه: میدان انقلاب، روبروی سینما بهمن، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)، شماره ۷۲

تلفن: ۶۶۴۱۰۲۶۲ - ۶۶۴۹۸۳۸۶ - ۶۶۴۹۷۱۸۱

تهران - ۱۴۰۳

حسرت مطالب

پیشگفتار مترجمان	۷
فصل اول: مقدمه	۹
زمینه و نمای کلی	۹
مفاهیم عمومی	۱۶
نظریه کلاسیک آزمون	۲۲
تصمیم‌گیری‌های مرتبط با طبقه‌بندی	۳۱
نظریه تعمیم‌پذیری	۴۲
خلاصه	۴۲
فصل دوم: طرح‌های گردآوری داده‌ها	۶۱
توصیف روش‌های اندازه‌گیری در دنیای حقیقی	۶۲
طرح‌های گردآوری داده در نظریه کلاسیک آزمون	۶۴
طرح‌های گردآوری داده‌ها در تصمیم‌گیری‌های طبقه‌بندی	۷۵
طرح‌های گردآوری داده‌ها در نظریه تعمیم‌پذیری	۷۶
خلاصه	۸۵

۸۸۷	فصل سوم: فرض‌ها
۸۷	بُعدبندی
۹۱	همبستگی‌های نمره خطا
۹۴	ماهیت تکرارهای رویه اندازه‌گیری
۱۰۷	خلاصه
۱۰۹	فصل چهارم: روش‌ها
۱۱۱	ضرایب پایایی برای تصمیم‌گیری‌های نسبی
۱۱۸	برآورد پایایی برای تصمیم‌گیری‌های مطلق
۱۲۵	خلاصه
۱۲۷	فصل پنجم: نتایج
۱۲۸	مستندسازی پایایی نمره
۱۳۴	سنجش معیار ELA
۱۳۸	آزمون چالش پیشرفت ریاضی پالمتو
۱۴۰	بخش نتایج نمونه
۱۴۳	بررسی کلاس پاسخگو و MSCAN
۱۴۷	خلاصه
۱۴۹	فصل ششم: بحث و خواندنی‌های پیشنهادی
۱۵۰	سنجش معیار مهارت‌های زبان انگلیسی
۱۵۲	آزمون چالش پیشرفت‌های ریاضی پالمتو (PACT)
۱۵۳	بررسی اثربخشی کلاس پاسخگو و MSCAN
۱۵۳	خواندنی‌های پیشنهادی
۱۵۶	نمایه
۱۶۳	منابع

پیشگفتار مترجمان

در تعریف اندازه‌گیری گفته می‌شود: اندازه‌گیری فرایندی است که تعیین می‌کند شخص یا شیء چه مقدار از یک ویژگی را داراست، که این امر به وسیله ابزار صورت می‌گیرد. فرایند ساخت و چگونگی اعتماد به ابزارهایی که برای ارزیابی ویژگی‌های مختلف آموزشی، تربیتی، روان‌شناختی و... تهیه می‌شوند، مورد توجه متخصصان حوزه سنجش و اندازه‌گیری، روان‌سنجی، آمار و... بوده است. ابزاری که علاوه بر ارزیابی ویژگی‌های مذکور، مبنای تصمیم‌گیری و قضاوت در خصوص شایستگی‌ها، جایابی‌ها، برای افراد مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و متضمن فراز و فرودهایی در سرنوشت شغلی، آموزشی، تربیتی، استخدامی و... آن‌ها خواهد بود.

هیچ نوع سنجشی عاری از خطا نیست، این خطا آن‌گاه که نمرات حاصل از ارزیابی، ملاک عمل و اقدامات تشخیصی و درمانی قرار می‌گیرند، اهمیت بیشتری دارد. لذا، متخصصان سنجش همواره در پی این هستند تا با وضع قواعد مشخص و علمی، خطای اندازه‌گیری را به حداقل برسانند و آن را محاسبه کنند. یکی از این ویژگی‌ها، اعتبار، دقت و قابلیت اعتماد یا به عبارتی پایایی ابزار اندازه‌گیری است که از موضوعات بسیار مهم در امر جمع‌آوری اطلاعات و مشاهدات است. مفهوم کلی این ویژگی این است که

ابزار اندازه‌گیری در شرایط یکسان تا چه اندازه نتایج یکسانی به دست می‌دهد، یعنی ابزار پایا یا معتبر ابزاری است که از خاصیت تکرارپذیری و سنجش نتایج یکسان برخوردار باشد. این کیفیت، در هر نوع اندازه‌گیری، امری اساسی است که اطلاع از شرایط و ویژگی‌های آن برای محققان تربیتی و متخصصان سنجش و اندازه‌گیری اهمیت و ضرورتی ویژه می‌یابد. از آنجایی که این موضوع در کتاب‌های روش تحقیق و سنجش به طور مختصر مطرح شده است، تهیه محتوایی با تفصیل موضوعی بیشتر، مهم جلوه می‌نمود. متن حاضر جزو مجموعه کتاب‌های حوزه روان‌سنجی و آمار دانشگاه آکسفورد است که بنا به چنین ضرورتی برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی رشته‌های مرتبط با این موضوع ترجمه و توسط ویراستاران متخصص علمی و ادبی ویرایش شده است. امید است که با وضعی‌های آن با لطف و بذل توجه بیشتر خوانندگان گرامی جبران شود.

قدردانی ویژه از کارشناسان کادر هیئت علمی، مدیر مسئول، مدیر اجرایی و ویراستاران انتشارات رشد که من به‌طور مستمر با نظرات کارشناسانه و موشکافانه آن‌ها، پیراسته و آراسته گشت، و در پایان با قدردانی از عزیزانی چون همسر و فرزندانمان که فضایی آرام و حمایت‌کننده برای مطالعه فراهم کردند.